

Çay Kurumu kanunu teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler, Tarım ve Bütçe ve Plân komisyonlarından 5 er üye alınmak suretiyle kurulan Geçici Komisyon raporu (Millet Meclisi 2/36; Cumhuriyet Senatosu 2/332)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 203 e 1 nci ek)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 134

2 . 7 . 1971

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 1 . 7 . 1971 tarihli 123 ncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Çay Kurumu kanunu teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur. Saygılarımla.

Sabit Osman Arıcı
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu teklif 19 . 11 . 1969 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 21, 28, 30. 6; 1 . 7 . 1971 tarihli 117, 121, 122 ve 123 ncü birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 203)

Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Geçici Komisyonu
Esas No. : 2/332
Karar No. : : 7

4 . 8 . 1971

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 1 Temmuz 1971 tarihli 123 üncü Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen Çay Kurumu kanunu teklifi Millet Meclisi Başkanlığının 2 Temmuz 1971 tarihli ve 134 sayılı yazılıyla Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Cumhuriyet Senatosunun 15 Temmuz 1971 tarihli 89 ncü Birleşiminde Malî ve İktisadi İşler Tarım ve Plân ve Bütçe Komisyonlarından 5 er üyenin katılmasıyla kabul edilen geçici komisyonumuzun 27, 28, 29 Temmuz ve 4 Ağustos 1971 tarihli birleşimlerinde Gümrük ve Tekel Bakanı Haydar Özalp ile diğer ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu;

Teklif Çay Üretim ve İşletmesine ilişkin faaliyetleri ve hizmetleri yürütmek üzere Kamu İktisadi Teşebbüsü niteliğinde ve Çay Kurumu adıyla bir teşekkül kurulmasını öngörmektedir.

Çay üretimi ilk defa 1918 senesinde Dr. Ali Rıza Ertem tarafından ele alınmıştır. 1939 yılında Çay Kanunu çıkartılmış ve Batum'dan getirtilen 30 ton çay tohumu ile ilk ciddi tatbikat yapılmıştır. Halka bu suretle maledilmiştir. 1946 senesinde Rize'de Fener mahallesinde bir Çay fabrikası kurulmuştur. Zamanımıza kadar Hükümetlerin büyük gayretleri ile geliştirilmiş 30 fabrika ve atelye yapılmış ve halen 8 fabrika inşa halinde bulunmaktadır.

Çay ekim sahası asıl çay sahası olarak kabul edilen Rus hududundan Araklı İlgesine kadar olan kısımda 260 bin dekâr olduğu Çay Araştırma Enstitüsünün 1970 tarihli bir tebliğinden anlaşılacaktır. Bu miktar ruhsatlı bahçeleri göstermekte olup 100 bin dekâr da ruhsatsız olduğu kabul edilirse 400 bin dekâra yakın arazide ziraat yapılmakta olduğu anlaşılır. Artan nüfusa ve artan tüketim miktarlarına göre 1982 yılında iç tüketimin en az 32 bin tona varacağı aynı enstitü tarafından hesap edilmiş bulunmaktadır.

Yine ilmi araştırmalar yeşil yaprak kalitesinin Seylân çayından sonra Dünyanın en iyi çayı olduğunu bildirmektedir.

1960 senesinde 6 bin ton kuru çay istihsalı 1970 e kadar 10 sene zarfında 30 bin tona yükselmiştir. Bu devrede hükümetlerin gösterdikleri büyük gayretlere rağmen fabrika kapasiteleri artan yaş yaprak istihsalını teknolojiye uygun surette işleyememiş bu yüzden kuru çay kalitesi hakiki değerini bulamamıştır. Halen mevcut 30 fabrika ve atelyeye ilâveten yapılmakta olan 8 fabrika ve plân hedeflerine uygun yapılacak fabrika ve atelyelerle bu farkın kapanacağı muhakkaktır. Diğer taraftan bu kanun teklifi kuruma çay ekimini izne bağhyacak hükümleri getirmektedir. Bundan sonra ruhsatsız çay bahçesi kuracak olanların yeşil yaprağı alınmıyacağı gibi ceza tatbik edileceği hükmüne bağlanmaktadır. Ortak pazara dâhil Devletlerin hiçbirinin çay istihsal etmediği göz önünde bulunduğu takdirde ihracatta şanslı imkânlarla sahip olduğumuz muhakkaktır.

Komisyonumuz kanun teklifinin 1 nci maddesinde Genel Müdürlüğün merkezi Ankara'dadır. Hükümünü değiştirerek merkezi Rize'dedir, demiştir.

Filhakika bu suretle, 440 sayılı Kanunun ve bu kanun teklifinin bu kuruluştan istediği tedbirli bir tacir gibi hareket etmek kârlı ve verimli çalışmak prensibine uyulmuştur. Ve nihayet kanun teklifinin 3 ncu maddesinin ve 11 inci maddesinin ve diğer maddelerinin kendisine verdiği görev ve yetkileri ve faaliyetlerinin merkezinin bu yer olması sebebiyle ve kurumun 130 bin üreticisi ile ve müesseselerini teşkil eden 40 a yakın fabrika ve atelyeleri ile 800 ü aşan alım yeri paketleme fabrikası ve depolarının burada bulunması değiştirmenin yerinde olduğunun delillerini teşkil etmektedir.

Kurumun Yönetim Kurulunun teşekkül tarzını düzenliyen 10 ncu maddesinde de değişiklik yapılmıştır. Kurukla, teknik ve hizmet imkânları ile; üretim faaliyetlerinde geniş ölçüde katkısı olacak Tarım Bakanlığının bir üye ile; bizzat yürütecekleri üretim faaliyetlerinin en iyi şekilde yapılması ve üretim sonrası hizmet ve faaliyetler ile işletmeciliğin yeterince değerlendirilmesinde büyük fonksiyonları olacak «Çay üreticileri Yardımlaşma Kooperatifleri Birliği» nin 2 üye ile ve yine teknik ve bilimsel çalışmaları ile üretim faaliyetlerinde geniş ölçüde katkısı olabilecek ve üretim sonrası hizmet ve faaliyetleri ile işletmeciliğin yeterince değerlendirilmesinde büyük fonksiyonları olabilecek Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin bir üye ile temsil olunmaları faydalı mülâhaza edilerek Yönetim Kuruluna dâhil edilmiş ve bu değişiklik sonucu Millet Meclisi metninde bulunan bir işçi üye hükmü metinden çıkartılmış ve Yönetim Kurulu 9 üyeli olarak tesbit edilmiştir.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkilerini düzenliyen 11 nci madde Komisyonumuzca esas itibarıyla benimsenmiş ancak 13 ncu bendinden sonra ve 14 ncu fıkra olmak üzere çay çalışmaları ve araştırmaları ile ilgili kuruluşlar arasında tekerrürleri önlemek için gerekli Koordinasyonu sağlamak hükmü metne eklenmiştir. Bu suretle meselâ halen Tarım Bakanlığı tarafından ve diğer bir Bakanlık tarafından görülmekte olan hizmetlerin yine aynı Bakanlıklar tarafından ifa edilmesi bu hizmetlerin Kurumun faaliyetlerine dâhil edilerek faaliyet sahasının genişletilmemesi Teşkilâtını kuzumsuz genişleterek masrafa sebebiyet vermemesi için düşünülmüştür. Nitekim 440 sayılı Kanun Devlet İktisadi Teşebbüslerinin kendilerine yabancı olan faaliyetleri tasfiye etmesini emretmiştir. Yine aynı 11 nci maddenin 15 nci bendinde yurt dışında şube açmak salâhiyeti kurumdan alınmış ve benden çıkarılmıştır. Diğer bendler bu değişikliklere uygun numaralarla tanzim edilmiştir. Yine 11 nci maddenin 26 ve 27 numaralı bendlerinde Devlet Memurları Kanunu uyarınca gerekli düzeltme ve değişiklikler yapılmıştır.

Madde 16. — Kurumun Genel Müdür yardımcılarının atanmasını düzenleyen madde, Komisyonumuzca da esas itibariyle benimsenmiş ancak, Kurumun görev ve faaliyet sahasının büyük bir kısmının tarıma inhisar etmesi nedeniyle genel müdür yardımcılardan birinin Ziraat Yüksek Mühendisi olması gerekli görülmüş ve bunu gerçekleştiren bir son fıkra ilâvesi ile kabul edilmiştir.

Madde 23. — Personel hukukuna ilişkin konuları düzenleyen madde, esas itibariyle Komisyonumuzca da benimsenmiş ancak, madde metni Devlet Memurları Kanununun hükümlerine uygun hale getirilmek üzere değiştirilmiştir.

Teklifin 24 ncu maddesinde yaş çay yapraklarının alım fiyatlarının tesbitinde Bakanlar Kurulunu salâhiyetli kılmış ve fiyatın ilân edileceği tarihi tesbit etmiştir;

Teklifin Geçici 3 ncu maddesinde bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce mevcut çay bahçelerinin bu kanuna uygun kayıt ve ruhsat işlemlerini düzenleyen geçici madde esas itibariyle benimsenmiş ancak maddenin 3 ncu fıkrasında bir maddi hata sonucu yer alan «işletmeleri» kelimesi metinden çıkartılmıştır.

Komisyonumuzun açıklamaları ve temennileri : Çay Kurumunun sermayesini teklifin 5 nci ve mütaakıp maddeleri tâyin etmiştir.

Gümrük ve Tekel Bakanlığınca benimsendiğine göre bu sermayenin duruma uygun olarak hesap edildiği muhakkaktır. Çay müstahsılı bugüne kadar olan tatbikatta mahsulünün bedelini teslimi mütaakıp almaktadır. Filhakika çay müstahsılının durumunu 1967 yılında neşredilen bir istatistik Rize'de şöyle tesbit etmiştir :

1 dekara kadar çaylığı bulunan üretici oranı	% 40,33
3 » » » » » »	% 38,22
5 » » » » » »	% 13,24
10 » » » » » »	% 7,44
15 » » » » » »	% 0,67
20 » » » » » »	% 0,10
20 dekardan fazla » » » »	% 0,001

Rize'de o tarihte 130 bin müstahsılın % 91,79 u 5 dekara kadar çaylığa sahipti. Hele bunun % 40,33 nü teşkil eden 1 dekara sahibolanlar 52 bin müstahsıldır. Bu derece küçük araziye ve işletmeye sahip müstahsılın kurundan alacaklı kalmaması bugüne kadar olduğu gibi mahsulünün bedelini zamanında alacağı tabiidir.

440 sayılı Kanun uyarınca Kamu İktisadi Teşebbüslerinin müstahsıldan mübayaalar için Bakanlar Kurulu kararı ve Merkez Bankası Kanunu esaslarına göre bu bankadan sağladıkları krediden yararlandıkları ve Tekel Genel Müdürlüğünün % 1 faiz ile bu krediden istifade etmiş olması keyfiyeti göz önüne alınarak bu kanun teklifi ile Tekel Genel Müdürlüğünden ayrılan bu kurumun aynı imkânlardan eskisi gibi yararlanmasını Komisyonumuz tabii görmüş ve bu hususun temenni olarak raporda yer almasını kararlaştırmıştır.

Komisyonumuz bu kanunun 3 ncu maddesi uyarınca çay eksperleri için açılacak okullarda öğrencilerinin ziraat mühendis ve teknisyenleri arasından seçilmesini gerekli görmüş ve bu hususa da raporda temenni olarak yer verilmesini uygun bulmuştur.

Teklifin mahiyeti ve memleketimiz ekonomisine bulunacağı büyük katkısını göz önünde bulunduran Komisyonumuz Umumi Heyette öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda talepte bulunulmasını da karar altına almıştır,

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Manisa <i>R. Tunakan</i>	Sözcü Rize <i>O. M. Agun</i>	Kâtip Tunceli <i>A. Bora</i>	Sinop <i>N. İnebeyli</i>
Urfa <i>İ. E. Karakapıcı</i>	Tabii Üye <i>S. Özgür</i>	Balıkesir <i>N. Sarıcalı</i>	Muş <i>İ. Bingöl</i>
Gaziantep <i>İ. T. Kutlar</i>	Ankara <i>Y. Köker</i>	Trabzon <i>A. Ş. Aşanoğlu</i>	Manisa <i>O. Karaosmanoğlu</i>
	Ordu <i>B. S. Baykal</i>	Giresun <i>S. Orhon</i>	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Çay Kurumu kanunu teklifi

BÖLÜM : I

Genel hükümler

Hukukî bünye :

MADDE 1. — Bu kanunla; Çay Kurumu adında, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü kurulmuştur.

Teşekkül; bu kanunla, 440 sayılı Kanuna ve sözü geçen kanunların saklı tuttuğu hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.

Merkezi Ankara'dadır. İlgili olduğu Bakanlık Gümrük ve Tekel Bakanlığıdır :

Tarifler :

MADDE 2. — Bu kanunda geçen :

1. «Teşekkül» deyimi, Çay Kurumunu (kısaltılmış adı ÇAYKUR),
 2. «Müessese» deyimi, Çay Kurumuna bağlı ve tüzel kişiliğe sahip işletme veya işletmeler grubunu,
 3. «Teşekkül İşletmesi» deyimi, Çay Kurumunun tüzel kişiliğine izafeten mal ve hizmetin üretim ünitelerini,
 4. «Müessese İşletmesi» deyimi, müesseseler tüzel kişiliklerine izafeten çalışan mal veya hizmet üretim ünitelerini,
 5. «İştirak» deyimi, sermayesinin yarısından fazlası genel ve katma bütçeli idarelerle İktisadi Devlet Teşekkülleri dışındaki ortaklara ait ve özel hukuk hükümlerine göre kurulan ortaklardaki teşekkülün payını,
- İfade eder.

BÖLÜM : II

Faaliyet konuları ve amaç

Faaliyet konuları :

MADDE 3. — Teşekkülün faaliyet konuları aşağıda gösterilmiştir :

1. Üreticiden, işletmeye uygun nitelikteki çay yapraklarını Tekeli altında satınalmak,
2. Satılmalan çay yapraklarını işlemek ve değerlendirmek için teknolojik faaliyette bulunmak,
3. Yukardaki faaliyetlerle ilgili olmak üzere :
 - a) Gerekli tesisler kurmak ve işletmek,
 - b) Çay ürününün kalite ve veriminin ve işleme tekniğinin geliştirilmesi için gerekli araştırmalar yapmak, müessese ve lâboratuvarlar kurmak ve işletmek,
 - c) Gerekli madde ve araçları tedarik etmek,
 - ç) Ticaretle iştigal etmek,
 - d) Çay üreticilerinin kooperatifleşmesi için gerekli olan diğer faaliyetlerde bulunmak.
 - e) Yukardaki amaçları gerçekleştirecek nitelikte çay eksperleri yetiştirilmesini sağlamak ve gerekirse bir eksper okulu açmak.

GEÇİCİ KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

Çay Kurumu kanunu teklifi

BÖLÜM - I

Genel hükümler

Hukukî bünye :

MADDE 1. — Bu kanunla; Çay Kurumu adında, tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülü kurulmuştur.

Teşekkül; bu kanunla, 440 sayılı Kanuna ve sözü geçen kanunların saklı tuttuğu hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabidir.

Merkezi Rize'dedir. İlgili olduğu Bakanlık Gümrük ve Tekel Bakanlığıdır.

Tarifler :

MADDE 2. — Millet Meclisinin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - II

Faaliyet konuları ve amaç

Faaliyet konuları :

MADDE 3. — Millet Meclisinin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Amaç :

MADDE 4. — Teşekkülün kuruluş amacı :

Memleketin tarım politikasına uygun olarak çay ziraatini geliştirmek, çay kalitesini ıslah etmek ve işlenmesini teknik esaslara göre yürütmek, iç ve dış pazar isteklerine uygun mahsul üretimini sağlamaktır.

Teşekkül bu amaca ulaşmak için üçüncü maddede belirtilen konularda kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde ve sermaye birikimine yardım etmek suretiyle daha fazla yatırım kaynağı yaratacak şekilde faaliyette bulunur.

BÖLÜM : III

Mali Hükümler

Sermaye :

MADDE 5. — Teşekkülün sermayesi 1 000 000 000 liradır. Bu miktar Bakanlar Kurulu kararı ile bir misline kadar artırılabilir.

Bu sermayenin tamamı Devlete aittir.

Bu sermaye aşağıda gösterilen kaynaklardan sağlanır.

- a) Bu kanunun Geçici 1 nci maddesi gereğince teşekküle devrolunan varlıklar,
- b) Genel Bütçeden sermayeye mahsuben yapılacak ödemeler,
- c) Yıllık kârlardan bu kanunun 6 nci maddesi ve diğer kanunlar uyarınca ayrımlar yapıldıktan sonra kalacak bakiyeler.

Kârın dağıtımı ve yedek akçeler :

MADDE 6. — Yıllık kârdan; ödenmiş sermayenin % 20 sine ulaşmaya kadar % 5 genel yedek akçe ve 440 sayılı Kanununun 30 ncu maddesi gereğince ikramiye payı ayrıldıktan sonra kalanın % 10 u nominal sermayenin % 10 una varmaya kadar olağanüstü yedek akçe olarak ayrılır.

Müesseselerin kârlarından da yukardaki şekilde ayrımlar yapılır.

Yukardaki ayrımlar yapıldıktan sonra kalan kâr müesseselerde teşekküle, teşekkülde ise Genel Bütçeye gelir ve yıllık Genel Yatırım ve finansman programı gerektirdiği takdirde ödenek ve gider kaydı suretiyle ödenmemiş sermayeye mahsup veya teşekküle ikraz edilir.

Bu işlemler, her türlü vergi, resim ve harclardan muafır.

Bu işlemler için bilânço, kâr ve zarar hesaplarının yönetim kurulunca onaylanmış olması yeterlidir.

Bu işlemler ve diğer ödemelerle ilgili olarak, bilânçoların T. B. M. Meclisince tasvibedilip Resmî Gazetede yayınlanmasından sonra gerektiği takdirde düzeltme yapılabilir.

Hesap dönemi :

MADDE 7. — Teşekkülün hesap dönemi takvim yılıdır.

Diğer Mali konular :

MADDE 8. — İşletme bütçeleri, faaliyet raporları, fiyat ve tarifeler, yatırım ve finansman işleri, bilânço ve netice hesapları, 12 . 3 . 1964 tarihli 440 sayılı Kanuna göre yürütülür. Yatırım ve finansman konularında 30 . 9 . 1960 tarihli ve 441 sayılı Kanun hükümleri de uygulanır.

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

Amaç :

MADDE 4. — Millet Meclisinin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - III

Malî hükümler

Sermaye :

MADDE 5. — Millet Meclisinin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kârın dağıtımı ve yedek akçeler :

MADDE 6. — Millet Meclisinin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hesap dönemi :

MADDE 7. — Millet Meclisinin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Diğer malî konular :

MADDE 8. — Millet Meclisinin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

BÖLÜM : IV

Yönetim

Yönetim ve temsil :

MADDE 9. — Teşekkül, bu kanun ile diğer mevzuat hükümleri ve yönetim kurulu kararları uyarınca genel müdür tarafından yönetilir. Teşekkülü, idare ve yargı organlarında ve üçüncü şahıslara karşı genel müdür temsil eder.

Yönetim Kurulu

Kuruluş :

MADDE 10. — Çay kurumunun Yönetim Kurulu :

- a) Genel müdürle iki genel müdür yardımcısı,
- b) Maliye Bakanlığının inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye,
- c) Gümrük ve Tekel Bakanlığının inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye,
- d) Bir işçi üye,

Olmak üzere 6 kişiden müteşekkildir. Yönetim Kurulunun Başkanı genel müdürdür.

Kurul başkan ve üyelerinin nitelikleri hakkında 440 sayılı Kanun ve tüzüğü hükümleri uygulanır.

Genel müdür dâhil, teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacaklarla ilgili Bakanlıkça inha edilecek üyenin, teşekkülün faaliyet konularıyla ilgili çeşitli ihtisas kollarının gerektirdiği bilgi ve tecrübeye sahip kimselerin bir kurulda toplanması esas ve ilkesine göre; inhası, Maliye Bakanlığınca inha edilecek üyenin ise, teşekküle tahsis olunan sermayenin en verimli şekilde işletilmesini sağlayacak malî, iktisadi bilgi ve tecrübelere sahip bulunması şarttır.

Genel müdürle, teşekkül bünyesinde Yönetim Kuruluna katılacak üyeler tâyinlerdeki usule göre değiştirilebilirler. Bunların dışında kalan üyelerin hizmet süreleri 3 yıl olup, sürelerini dolduranlar tekrar atanabilirler. Niteliklerini yitirenler atanmalarındaki usule göre süre dolmadan da değiştirilebilirler.

Bunların yerlerine getirilenler değiştirilen üyenin süresini tamamlarlar.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri :

MADDE 11. — Çay Kurumunun en yüksek seviyede yönetme ve karar alma organı olan Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

1. Kalkınma plânlarına ve yıllık programlara uygun olarak genel müdürlükçe hazırlanacak uzun vâdeli ve yıllık yatırım ve finansman programlarını karara bağlamak,
2. İlgili bakanlığın onaylanmasına sunulacak tamamlama yatırımları hakkında teklifte bulunmak,
3. İdame ve yenileme yatırımları hakkında karar vermek,
4. Yatırım ve finansman programlarında yıl içinde yapılacak değişiklikleri incelemek, gerekli kararları alarak ilgili mercilere teklifte bulunmak,
5. Teşekkül ve müesseselerinin işletme bütçe ve kadrolarını aynen veya değiştirerek onaylamak, ihtiyaç halinde yıl içinde gerekli değişiklikleri yapmak,

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

BÖLÜM - IV

Yönetim

Yönetim ve temsil :

MADDE 9. — Millet Meclisinin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yönetim Kurulu

Kuruluş :

MADDE 10. — Çay Kurumunun Yönetim Kurulu :

- a) Genel Müdürle iki Genel Müdür yardımcısı,
- b) Maliye Bakanlığının inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye,
- c) Gümrük ve Tekel Bakanlığının inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye,
- d) Tarım Bakanlığının inhasıyla Bakanlar Kurulu tarafından atanan bir üye,
- e) Çay üreticileri yardımlaşma kooperatiflerinin kuracakları, kooperatifler birliğinin kendi aralarından seçecekleri bir üye,
- f) Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin seçeceği bir üye,

Olmak üzere 9 kişiden mütesekkildir. Yönetim Kurulunun başkanı Genel Müdürdür.

Kurum başkan ve üyelerinin nitelikleri hakkında 440 sayılı Kanun ve tüzüğü hükümleri uygulanır.

Genel Müdür dâhil, teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacaklarla, ilgili bakanlıklarca inha edilecek üyelerin, teşekkülün faaliyet konularıyla ilgili çeşitli ihtisas kollarının gerektirdiği bilgi ve tecrübeye sahip kimselerin bir kurulda toplanması esas ve ilkesine göre;

Maliye Bakanlığınca inha edilecek üyenin ise, teşekküle tahsis olunan sermayenin en verimli şekilde işletilmesini sağlayacak malî, iktisadi bilgi ve tecrübelerine sahip bulunması şarttır.

Genel Müdürle, teşekkül bünyesinden Yönetim Kuruluna katılacak üyeler, atanmalarındaki usule göre değiştirilebilirler. Bunların dışında kalan üyelerin hizmet süreleri üç yıl olup, sürelerini dolduranlar tekrar atanabilirler. Niteliklerini yitirenler atanmalarındaki usule göre süreleri dolmadan da değiştirilebilirler. Bunların yerlerine getirilenler değiştirilen üyenin süresini tamamlarlar.

Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri :

MADDE 11. — Çay Kurumunun en yüksek seviyede yönetme ve karar alma organı olan Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

1. Kalkınma plânlarına ve yıllık programlara uygun olarak genel müdürlükçe hazırlanacak uzun vâdeli ve yıllık yatırım ve finansman programlarını karara bağlamak,
2. İlgili bakanlığın onaylanmasına sunulacak tamamlama yatırımları hakkında teklifte bulunmak,
3. İdame ve yenileme yatırımları hakkında karar vermek,
4. Yatırım ve finansman programlarında yıl içinde yapılacak değişiklikleri incelemek, gerekli kararları alarak ilgili mercilere teklifte bulunmak,
5. Teşekkül ve müesseselerinin işletme bütçe ve kadrolarını aynen veya değiştirerek onaylamak, ihtiyaç halinde yıl içinde gerekli değişiklikleri yapmak,

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

6. Teşekkül ve müesseselere ait bilângolarla netice hesaplarını tasvibederek ilgili mercilerin onayına sunmak, yıllık ve uzun vâdeli çalışma programlarına uygun olarak faaliyet raporlarını düzenlemek,

7. Bu kanun ve genel hükümlere göre ayrılması gerekli ihtiyaç ve karşılık (provizyon) miktarları ile kârın tahsis yerlerini tesbit etmek ve teklifte bulunmak,

8. Genel müdürlük tarafından sunulacak 3 aylık faaliyet raporlarını ve bu arada teşekkül ve müesseselerin o devreye ait malî vaziyetini gösteren mizan, cetvel, teşekkülle ilgili olarak düzenlenen diğer rapor, belge ve istatistik gibi verileri inceliyerek icabında Genel Müdürlüğe gerekli direktifleri vermek,

9. Teşekkülün borçlanması için vâkı olacak teklifleri inceliyerek borçlanma şartlarını ve limitini tesbit edip Genel Müdürlüğe yetki vermek,

10. Teşekküle bağlı müesseselerin kurulması hususunda karar vermek, statülerini tesbit etmek ve gerekli hallerde değiştirmek, limited veya anonim ortaklık haline getirilmeleri için gerekli kararı alarak ilgili mercilere teklifte bulunmak,

11. a) Müesseselerin yönetim komitelerince alınan kararlardan 440 sayılı Kanunle diğer kanunlar ve tüzük hükümlerine göre yönetim kurulu kararını gerektiren konularla ilgili olanları inceliyerek karar vermek,

b) 440 sayılı Kanun ve tüzüğü uyarınca, yönetim kurulu onayı alınması gerekmeyen konularla ilgili olarak müesseseler yönetim komitelerince alınmış kararlardan mevzuat ve yönetim kurulu prensip kararlarına uygun olmıyanlar üzerinde genel müdürlükçe yapılacak teklifler dolayısıyla, inceleme yaparak gerekirse kararı iptal etmek,

12. İştirakler yapılması, icabında devir veya tasfiyesi hususunda ilgili Bakanlık yolu ile Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

13. Teşekkül ve müesseselerin faaliyet konularına giren yeni teşebbüsler üzerinde incelemelerde bulunmak, kuruluş halindeki işletmelerin idare tarzlarını ve çalışma esaslarını tesbit etmek, bütçe ve kadrolarını onaylamak, bunlarla ilgili yatırım faaliyetlerini izlemek; bu kanunun 4 ncü maddesinde belirtilen amaca ulaşacak şekilde çalışma imkânını kaybeden ve çalıştırılmaları teşekkül veya müessesenin anafaaliyet konuları bakımından zorunlu olmıyan işletmelerin kapatılmasına karar verme, elden çıkarılması gereken işletmeler hakkında Bakanlık yolu ile Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

14. Yurt içinde ve dışında şube, acentalık, muhabirlik, mümessillik gibi işyerleri açma ve kapamaya karar vermek ve bunların faaliyet sınırları ile yetki ve çalışma esaslarını tesbit etmek,

15. 440 sayılı Kanununun 25 nci maddesi gereğince Genel Müdürlükçe hazırlanacak personeli yönetmeliğini inceliyerek Bakanlığın tasvibine sunmak, teşekkül, müessese ve işletmeler personelinin görev, sorumluluk ve yetki sınırlarını belirten çalışma esasları yönetmeliği ile diğer yönetmeliklerini inceleyip onaylamak,

16. Teşekkül ve müesseselerinin işleri icabı gayrimenkuller üzerinde aynî haklar tesisi, kaldırılması veya değiştirilmesi mahiyetindeki tasarruflar hakkında karar vermek,

17. 440 sayılı Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci ve 4 ncü fıkraları hükmü saklı kalmak üzere teşekkül ve müesseselerinin mal ve hizmet fiyatları ile yönetmeliğe göre belirtilecek yaş çay yaprağı alım fiyatlarını tesbit etmek,

18. Dâva açmak, teşekkül ve müesseselerin leh ve aleyhindeki dâvaları teşekkül ve müesseseler için menfaat mülâhaza edildiği takdirde sulh ve tahkim yoluyla halletmek, dâvadan vazgeçmek, dâvayı takip veya temyiz etmemek hususlarında karar vermek,

19. Tahsili mümkün olmıyan alacakların silinmesine karar vermek,

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

6. Teşekkül ve müesseselere ait bilâncolarla netice hesaplarını tasvibederek ilgili mercilerin onayına sunmak, yıllık ve uzun vâdeli çalışma programlarına uygun olarak faaliyet raporlarını düzenlemek,

7. Bu kanun ve genel hükümlere göre ayrılması gerekli ihtiyaç ve karşılık (provizyon) miktarları ile kârın tahsis yerlerini tesbit etmek ve teklifte bulunmak,

8. Genel Müdürlük tarafından sunulacak 3 aylık faaliyet raporlarını ve bu arada teşekkül ve müesseselerin o devreye ait malî vaziyetini gösteren mizan, cetvel, teşekkülle ilgili olarak düzenlenen diğer rapor, belge ve istatistik gibi verileri inceliyerek icabında Genel Müdürlüğe gerekli direktifleri vermek,

9. Teşekkülün borçlanması için vâkı olacak teklifleri inceliyerek borçlanma şartlarını ve limitini tesbit edip Genel Müdürlüğe yetki vermek,

10. Teşekküle bağlı müesseselerin kurulması hususunda karar vermek, statülerini tesbit etmek ve gerekli hallerde değiştirmek, limited veya anonim ortaklık haline getirilmeleri için gerekli kararı alarak ilgili mercilere teklifte bulunmak,

11. a) Müesseselerin yönetim komitelerince alınan kararlardan 440 sayılı Kanunla diğer kanunlar ve tüzük hükümlerine göre yönetim kurulu kararını gerektiren konularla ilgili olanları inceliyerek karar vermek,

b) 440 sayılı Kanun ve tüzüğü uyarınca, Yönetim Kurulu onayı alınması gerekmeyen konularla ilgili olarak müesseseler yönetim komitelerince alınmış kararlardan mevzuat ve Yönetim Kurulu prensip kararlarına uygun olmıyanlar üzerinde Genel Müdürlükçe yapılacak teklifler dolaşısıyla, inceleme yaparak gerekirse kararı iptal etmek,

12. İştirakler yapılması, icabında devir veya tasfiyesi hususunda ilgili bakanlık yolu ile Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

13. Teşekkül ve müesseselerin faaliyet konularına giren yeni teşebbüsler üzerinde incelemelerde bulunmak, kuruluş halindeki işletmelerin idare tarzlarını ve çalışma esaslarını tesbit etmek, bütçe ve kadrolarını onaylamak, bunlarla ilgili yatırım faaliyetlerini izlemek; bu kanunun 4 ncü maddesinde belirtilen amaca ulaşacak şekilde çalışma imkânını kaybeden ve çalıştırılmaları teşekkül veya müessesenin anafaaliyet konuları bakımından zorunlu olmıyan işletmelerin kapatılmasına karar verme, elden çıkarılması gereken işletmeler hakkında Bakanlık yolu ile Bakanlar Kuruluna teklifte bulunmak,

14. Çay çalışmaları ve araştırmaları ile ilgili kuruluşlar arasında tekerrürleri önlemek için gerekli koordinasyonu sağlamak,

15. Yurt içinde şube ve yurt içinde ve dışında acentalık, muhabirlik ve mümessillik gibi işyerleri açma ve kapamaya karar vermek ve bunların faaliyet sınırları ile yetki ve çalışma esaslarını tesbit etmek,

16. 440 sayılı Kanununun 25 ncü maddesi gereğince Genel Müdürlükçe hazırlanacak personeli yönetmeliğini inceliyerek Bakanlığın tasvibine sunmak, teşekkül, müessese ve işletmeler personelinin görev, sorumluluk ve yetki sınırlarını belirten çalışma esasları yönetmeliği ile diğer yönetmeliklerini inceleyip onaylamak,

17. Teşekkül ve müesseselerinin işleri icabı gayrimenkuller üzerinde aynı haklar tesisi, kaldırılması veya değiştirilmesi mahiyetindeki tasarruflar hakkında karar vermek,

18. 440 sayılı Kanununun 24 ncü maddesinin 2 ncü ve 4 ncü fıkraları hükmü saklı kalmak üzere teşekkül ve müesseselerinin mal ve hizmet fiyatları ile yönetmeliğe göre belirtilecek yaş çay yaprağı alım fiyatlarını tesbit etmek,

19. Dâva açmak, teşekkül ve müesseselerin leh ve aleyhindeki dâvaları teşekkül ve müesseseler için menfaat mülâhaza edildiği takdirde sulh ve tahkim yoluyla halletmek, dâvadan vazgeçmek, dâvayı takip veya temyiz etmemek hususlarında karar vermek,

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

20. Teşekkül ve müesseselerin alım, satım ve ihale işlerinin tabi olacağı genel prensipleri ve çeşitli kademelerde kullanılabilen yetki limitlerini yönetmelikle tesbit etmek,

21. Teşekkül genel giderlerinden teşekkül ve müesseselerin her birine düşen hisselerin dağıtım esaslarını tesbit etmek,

22. Teşekkül ve müesseselerinin ürettikleri mal ve hizmetlerle ilgili fuar ve sergilere iştirak etmek konularında karar vermek,

23. a) Teşekkül personelini atamak, gerektiğinde bu yetkiyi kısmen alt kademelere devretmek,

b) Müessese müdürleri ile yardımcılarını atamak ve müessese idarecileri arasında yönetim komitesine katılacakları seçmek,

24. Teşekkül ve müesseselerinin tüzel kişilikleri adına imza atmaya yetkili olanları, genel müdürlüğün teklifi üzerine tesbit ve bu yetkinin derecesini tâyin etmek,

25. 440 sayılı Kanununun 32 nci maddesinde sözü geçen yasak ek görevleri dışında kalan profesörlük, öğretmenlik görevlerinde çalışacaklarla ek görev olarak teşekkül iştiraklerinden yalnız birinin idare meclisinde, murakıplığında veya tasfiye memurluğunda bulunacaklar hakkında muvafakat veya karar vermek,

26. 440 sayılı Kanununun 30 ncu maddesi uyarınca teşekkül ve müesseseler personeline verilecek yıllık ve olağanüstü ikramiyeler hakkında Bakanlığa teklifte bulunmak,

27. Bakanlar Kurulu kararıyla atananların görevlerinden doğan hususlardan dolayı haklarında kanuni kovuşturma yapılması gerektiği hallerde durumu bakanlığa intikal ettirmek,

28. Bu kanunla diğer kanun ve tüzükler tarafından verilmiş görevleri yapmak,

29. Bu maddede yazılı olanlar dışında yönetim kurulu kararına bağlanması kurulca uygun görülen konularla, yönetmeliklerde yönetim kurulu kararı alınması belirtilen hususlar hakkında karar almak.

Yönetim kurulu, bu maddenin 18, 19 ve 22 nci bendlerinde yazılı hususlarda genel müdürle müessese müdürlerine kademeli olarak yetki verilmesini kararlaştırabilir.

Yönetim kurulu sorumlulukları :

MADDE 12. — Yönetim kurulu başkan ve üyeleri teşekküle verilen sermayeyi ve sağlanan diğer kaynakları kârlılık ve verimlilik prensiplerine uygun olarak kullanma ve değerlendirmede gereken gayret ve basireti göstermekle yükümlü ve aksine davranışlardan sorumludur.

Genel Müdür :

Atanma :

MADDE 13. — Genel Müdür 440 sayılı Kanununun 10 ncu maddesi uyarınca Gümrük ve Tekel Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla atanır.

Genel Müdürün görev ve yetkileri :

MADDE 14. — Genel Müdürün başlıca görev ve yetkileri şunlardır.

1. Teşekküllü kanun ve tüzük hükümleri ile yönetim kurulu kararları dâhilinde yönetmek,

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

19. Tahsili mümkün olmayıan alacakların silinmesine karar vermek,
 20. Teşekkül ve müesseselerin alım, satım ve ihale işlerinin tabi olacağı genel prensipleri ve çeşitli kademelerde kullanılabilircek yetki limitlerini yönetmelikle tesbit etmek,
 21. Teşekkül genel giderlerinden teşekkül ve müesseselerin her birine düşen hisselerin dağıtımını esaslarını tesbit etmek,
 22. Teşekkül ve müesseselerinin ürettikleri mal ve hizmetlerle ilgili fuar ve sergilere iştirak etmek konularında karar vermek,
 23. a) Teşekkül personelini atamak, gerektiğinde bu yetkiyi kısmen alt kademelere devretmek,
b) Müessese müdürleri ile yardımcılarını atamak ve müessese idarecileri arasında yönetim komitesine katılacakları seçmek,
 24. Teşekkül ve müesseselerinin tüzel kişilikleri adına imza atmaya yetkili olanları, genel müdürlüğün teklifi üzerine tesbit ve bu yetkinin derecesini tâyin etmek,
 26. 440 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde sözü geçen yasak iş ve hizmet görevleri dışında kalan üniversite ve yüksek okullarda profesörlük ve öğretmenlik, orta dereceli okullarda ve bu okullara bağlı birlik ve kurumlar tarafından açılacak kurslarda öğretmenlik görevlerinde ders görevi verilecekler, teşekkül iştiraklerinden yalnız birinin idare meclisinde, murakıplığında veya tasfiye memurluğunda bulunacaklar hakkında muvafakat veya karar vermek,
 27. 440 sayılı Kanunun 30 ncu maddesi gereğince görevlerinde olağanüstü gayret göstermek suretiyle emsallerinden üstün iş yapan, üstün veya teknik bir bilgiye dayanan şahsi gayret ve teşebbüsleri sayesinde kurumun giderlerinde önemli tasarruflar sağlıyanlara kârlılık veya verimliliği artıranlara veya işletme faaliyetlerine yararlı buluş getirenlere, genel bir zararın, felâket ve tehlikenin önlenmesi veya genel bir faydanın sağlanması için hayatlarını tehlikeye koyarak çalışıanlara verilecek ödüller hakkında Bakanlığa teklifte bulunmak,
 27. Bakanlar Kurulu kararıyle atananların görevlerinden doğan hususlardan dolayı haklarında kanunî kovuşturma yapılması gerektiği hallerde durumu bakanlığa intikal ettirmek,
 28. Bu kanunla diğeri kanun ve tüzükler tarafından verilmiş görevleri yapmak,
 29. Bu maddede yazılı olanlar dışında yönetim kurulu kararına bağlanması kurulca uygun görülen konularla, yönetmeliklerde yönetim kurulu kararı alınması belirtilen hususlar hakkında karar almak.
- Yönetim kurulu, bu maddenin 18, 19 ve 22 nci bendlerinde yazılı hususlarda genel müdürle müessese müdürlerine kademeli olarak yetki verilmesini kararlaştırabilir.

Yönetim kurulu sorumlulukları :

MADDE 12. — Millet Meclisinin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Müdür :

Atanma :

MADDE 13. — Millet Meclisinin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Müdürün görev ve yetkileri :

MADDE 14. — Millet Meclisinin 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

2. Teşekkül amaçlarının gerçekleşmesi için uygulanacak esaslar ve yapılacak işlemler hakkında doğrudan doğruya kendisine bağlı görevlilere direktif vermek ve bunlar tarafından getirilecek sorunlar üzerinde gerekli tedbirleri almak, mevzuata göre belirli mercilerin onayına ihtiyaç gösteren kararları bu mercilerin onayına sunmak,

3. Kalkınma plânının ve teşekkülün gelişme imkânlarını göz önünde tutarak hazırlıyacağı projeleri ilgili mercilere sunmak,

4. Teşekkül ve müesseselerinin uzun vâdeli ve yıllık yatırım ve finansman programlarını kalkınma plânı ile programlarına uygun olarak hazırlatıp yetkili mercilerin onayını sağlamak,

5. Teşekkül ve müesseselerine ait işletme bütçeleriyle kadroları yıllık programdaki hedeflere uygun olarak ve gerektiğinde daha uzun devreler için hazırlatıp Yönetim Kuruluna sunmak,

6. Yatırım ve finansman programları ile işletme bütçelerinin uygulanma ve gerçekleştirilmelerini sağlamak ve faaliyet sonuçları hakkında ilgili mercilere bilgi vermek,

7. Teşekkül sermayesi ile diğer malî kaynaklarının amaca uygun olarak kullanılmasını sağlamak,

8. Teşekkül organizasyon plânının ve personel politikasının hazırlanmasını, yetkili mercilerin onayından sonra uygulanmasını ve geliştirilmesini sağlamak,

9. Teşekkül topluluğu içinde işbirliğini ve çalışma ahengini sağlamak.

Genel Müdürün sorumluluğu :

MADDE 15. — Genel Müdür, bu sıfatıyla aldığı bütün karar ve icraatında gereken gayret ve basireti göstermekle yükümlü ve aksine davranışlarından sorumludur.

Genel Müdür Yardımcıları :

Atanma :

MADDE 16. — Teşekkülde, Genel Müdüre işlerinde yardım etmek üzere (2) Genel Müdür Yardımcısı bulunur.

Bunlar 440 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi uyarınca Gümrük ve Tekel Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile atanırlar.

Görev ve yetkileri :

MADDE 17. — Genel Müdür yardımcılarının görev ve yetkileri Yönetim Kurulu yönetmelik ve kararları ile sınırlı olup bunlar Genel Müdürdan aldıkları direktife ve iş bölümüne göre hareket ederler.

BÖLÜM - V

Müessese - İşletme ve iştirakler

Genel hüküm :

MADDE 18. — Çay Kurumuna bağlı müesseselerle işletmelerin kuruluşları, teşekkülle müesseselerin birbiriyle olan münasebetleri, iştiraklerin yapılması, yönetimleri hakkında 440 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

Genel Müdürün sorumluluğu :

MADDE 15. — Millet Meclisinin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Genel Müdür Yardımcıları :

Atanma :

MADDE 16. — Teşekkürde, Genel Müdüre işlerinde yardım etmek üzere (2) Genel Müdür Yardımcısı bulunur.

Bunlar 440 sayılı Kanunun 10 ncu maddesi uyarınca Gümrük ve Tekel Bakanının inhası üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile atanırlar.

Genel Müdür yardımcılarında birinin ziraat yüksek mühendisi olması şarttır.

Görev ve yetkileri :

MADDE 17. — Millet Meclisinin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - V

Müessese - işletme ve iştirakler

Genel hüküm :

MADDE 18. — Millet Meclisinin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Müessese personelinin atanmaları :

MADDE 19. — a) Müessese müdürleri ve varsa müessese müdür yardımcılarının atanmaları ile müessese idarecileri arasından yönetim komitesine katılacak üç üyenin seçimi genel müdürün teklifi üzerine teşekkül yönetim kurulu kararıyla yapılır.

Yönetim komitesine katılacakların seçiminde müessese faaliyetlerinin hâkim vasfı göz önünde tutularak çeşitli fonksiyonları temsil eden görevlilerin bir komitede toplanması ilkesine uyulur.

b) Bakanlar Kurulunca belli edilecek müesseselerin yönetim komitelerine katılacak işçi üyeler, 440 sayılı Kanun ve tüzüğünde belirtilen esaslara göre seçilir.

c) Müessese müdürü ile yardımcıları ve yönetim komitesi üyeleri atanma veya seçilme usullerine göre değiştirilebilirler.

d) Müesseselerin diğer personelinin atanmaları teşekkül topluluğuna ait personel yönetmeliğine göre yapılır.

Müessese ve işletmelerin gözetimi :

MADDE 20. — Teşekkül, kendisine bağlı olan müesseselerle, teşekkül ve müessese işletmeleri çalışmalarının kanun, tüzük ve yönetim kurulu kararlarına uygun olarak yürütülmesini gözetmekle görevlidir.

Bu maksatla, gerekli hallerde müessese ve işletmelerin hesaplarını, işlemlerini tetkik, teftiş ve tahkik ettirebileceği gibi iktisadi, malî durum tesbitleri de yaptırabilir.

Tahkikatın selâmeti bakımından işten el çektirmeyi gerektiren hususlarda bu işlemin nasıl yürütüleceği tetkik, teftiş ve tahkike yetkili organların görev ve yetkileri yönetim kurulunca yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirtilir.

Müesseselerin, teşekkül yönetim kurulu kararı ile yürütülen işlemleri bakanlıkça da teftiş ve icabında tahkike tabi tutulabilir .

BÖLÜM : VI

Çeşitli hükümler

Kadro ve personel rejimi :

Kadro :

MADDE 21. — Kadrolar işletme bütçelerinin ekini teşkil eder.

Teşekkül ve teşekküle bağlı işletmelerin kadroları genel müdürlükçe, müesseselerce hazırlanır. Mevzuat hükümlerine göre üst mercilerin kararına bağlı olanlar dışındaki kadrolar işletme bütçeleriyle birlikte yönetim kurulu kararı ile kesinleşir.

Personel rejimi :

MADDE 22. — Teşekkül ve müesseseleri ile işletmeleri personeli İktisadi Devlet Teşekkülleri personeli rejimine tabidir. Bu konuda yürürlükteki kanun, tüzük ve Bakanlar Kurulu kararları uygulanır.

MADDE 23. — Kurumun merkez teşkilâtı ile bu teşkilâta bağlı olarak açacağı her türlü işletme veya fabrikalarda, işlerin icaplarından olarak, normal çalışma günü ve saatleri dışında devam etmesi zaruri görülen işler için, teknik personel ve memurlardan fazla çalıştırılanlara, idare meclisince hazırlanacak Gümrük ve Tekel Bakanlığınca tasvibolunacak işletmecilik esasları dâhilinde fazla mesai ücreti verilebilir.

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

Müessese personelinin atanmaları :

MADDE 19. — Millet Meclisinin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Müessese ve işletmelerin gözetimi :

MADDE 20. — Millet Meclisinin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - VI

Çeşitli hükümler

Kadro ve personel rejimi :

Kadro :

MADDE 21. — Millet Meclisinin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Personel rejimi :

MADDE 22. — Millet Meclisinin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Kurumun merkez teşkilâtı ile bu teşkilâta bağlı olarak açacağı her türlü işletme ve fabrikalarda, işlerin icaplarından olarak normal çalışma günü ve saatleri dışında devam etmesi zaruri görülen işler için teknik personel ve memurlardan fazla çalıştırılanlara 657 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak Bakanlar Kurulu kararınca fazla mesai ücreti verilebilir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 24. — Yaş çay yapraklarının alım, fiyatları, tüzükte belirtilecek esaslara göre, yönetim kurulu tarafından tesbit olunur ve bu fiyatlar Gümrük ve Tekel Bakanının teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile yürürlüğe girer.

MADDE 25. — Çay bahçesi kuracaklar Çay İşletmeleri Kurumundan ruhsatname almak mecburiyetindedirler.

Ruhsatname almadan çay bahçesi kuranlar, Genel Müdürlükçe tesbit edilecek teknik ve fennî esaslara uymayanlar ve bunlara aykırı harekette bulunanlar 100 liradan 500 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Bu bahçelerin mahsulleri hiçbir suretle teşekkülce satılmamalıdır.

Ruhsatsız çay bahçesi kurmuş olanların çay bahçeleri masrafları kendilerine aidolmak üzere söktürülür.

MADDE 26. — 4223 sayılı Kahve ve Çay İhisarı Kanununun 1 nci maddesindeki çay hakkındaki mevcudolan çay ihisarı teşekkül tarafından işletilir ve yürütülür.

3788 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen ruhsat teşekkül tarafından verilir. Teşekkül ruhsat sahibi üretici ile bir mukavele akdeder. Teşekkül ancak ruhsat sahibi ve mukaveleli üreticinin çayını satılabilir. 5433 sayılı Devlet Üretim Çiftlikleri Genel Müdürlüğü görev ve kuruluş Kanununun geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Tekel Genel Müdürlüğüne devredilmiş diğer görev ve yetkiler teşekküle geçer.

MADDE 27. — Ziraat Bankası tarafından bahçe sahiplerine ikraz edilen para ve bahçe sahiplerinin gübre borçları bunların teşekküle satacakları aynı tesisin yaş çay mahsulü bedelinden kesilmek suretiyle ödetilir. Bu konuda Ziraat Bankası ve ilgili kuruluşlar ile gerekli koordinasyon yapılır.

Kaldırılan hükümler :

MADDE 28. — 3788 sayılı Kanunun 10 ve 11 nci, 4223 sayılı Kanunun 4, 7 ve 8 nci maddeleri ile 2 nci maddesinin ikinci fıkrası ve 6 nci maddenin çay ile ilgili hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Çay bölgelerinde Tekel İdaresine aidolarak kurulmuş bulunan veya 5433 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi ile aynı idareye intikal etmiş olan bütün çay fabrika ve atelyeleri, işletmeye taallük eden para ve para hükmündeki kıymet ve alacakları, menkul ve gayrimenkul malları ve hak ve menfaatleri, her türlü taahhüt ve borçları, ilgili kayıt, defter ve belgelerle birlikte çay işletmeleri mukayyet değerleri üzerinden kuruma devredilmiştir.

Bu devir işlemleri hiçbir vergi, resim ve harca tabi değildir. Mukayyet değerlerin bulunmaması halinde devrolunan varlıkların değerleri Maliye, Gümrük ve Tekel, Sanayi bakanlıklarından katılacak birer temsilciden kurulu bir kurul tarafından en çok 6 ay içinde tesbit olunur. Gerektiğinde bu sürenin uzatılmasına Gümrük ve Tekel Bakanlığının teklifiyle Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Geçici 1 nci madde ile teşekküle geçen çay fabrika, atelye ve işletmelerinde bulunan bütün personel, ücret, emeklilik gibi özlük hakları saklı kalmak üzere yeni bir tâyin işlemine lüzum kalmadan teşekküle geçer.

Tekel Genel Müdürlüğü teşkilâtında bulunan diğer personelden teşekküle geçecekler Tekel Genel Müdürlüğü ve teşekkül tarafından müştereken tesbit olunur.

Tesbit olunan bu personel, listeleri teşekkül yönetim kurulunca onanmakla birinci fıkradaki şartlarla teşekküle geçerler.

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

MADDE 24. — Yaş çay yapraklarının fiyatları, yönetim kurulu tarafından verilecek mütalâa ve Gümrük ve Tekel Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile en geç 30 Nisan'a kadar ilân olunur.

MADDE 25. — Millet Meclisinin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Millet Meclisinin 26 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Millet Meclisinin 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümler :

MADDE 28. — Millet Meclisinin 28 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisinin geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisinin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tarım Bakanlığınca kayıtlı olan çay bahçelerine bu teşekkülce hazırlanacak ruhsatnameler verilir.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce kayıt dışı olan çay bahçelerine de, tesis kredisi verilmemek kaydıyla, ruhsatname verilir. Ancak, yaptırılacak fenni araştırmaya ile gerekli vasıfta çay yetişmediği ve yetişmeyeceği anlaşılan kayıt dışı çay bahçelerine ruhsatname verilmez.

Yeniden çay bahçeleri kurmak isteyenlere, Çay İşletmeleri Kurumunca yapılacak teknik ve fenni tetkikattan sonra ruhsatname verilebilir.

Çay bahçeleri sahipleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üçüncü ayın sonuna kadar buldukları il sınırları içindeki çay fabrikalarına birer dilekçe ile başvurarak çay bahçelerinin yer, aded ve saha miktarlarını bildirmek mecburiyetindedirler. Bu süre içinde başvurmayanlar, yeniden çay bahçeleri kurmak isteyenler hakkındaki işleme tabi olurlar.

MADDE 29. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 30. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Geçici komisyonun kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Tarım Bakanlığınca kayıtlı olan çay bahçelerine bu teşekkülce hazırlanacak ruhsatnameler verilir.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce kayıt dışı olan çay bahçelerine de, tesis kredisi verilmemek kaydıyla, ruhsatname verilir. Ancak, yaptırılacak fenni araştırma ile gerekli vasıfta çay yetişmediği ve yetişmeyeceği anlaşılan kayıt dışı çay bahçelerine ruhsatname verilmez.

Yeniden çay bahçeleri kurmak isteyenlere, Çay Kurumunca yapılacak teknik ve fenni tetkikattan sonra ruhsatname verilebilir.

Çay bahçeleri sahipleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üçüncü ayın sonuna kadar buldukları il sınırları içindeki çay fabrikalarına birer dilekçe ile başvurarak çay bahçelerinin yer, aded ve saha miktarlarını bildirmek mecburiyetindedirler. Bu süre içinde başvurmayanlar, yeniden çay bahçeleri kurmak isteyenler hakkındaki işleme tabi olurlar.

MADDE 29. — Millet Meclisinin 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Millet Meclisinin 30 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

